

Historia kościoła w Kłaju

Opracowały:

Agata Ratuszek

Natalia Konieczna

Klasa 2a Gimnazjum



*„Ta świątynia jest
znakiem misterium
Kościoła,*

*Który Chrystus
uświęcił Krwią
swoją,*

*Aby był Jego
Oblubienicą pełną
chwały...”*

POCZĄTKI ŻYCIA RELIGIJNEGO

- Dzieje zasiedlenia regionu bocheńskiego łączą się ściśle z powstaniem, rozwojem i ostatecznym ukształtowaniem się sieci parafialnej.
- W najbliższej okolicy Kłaja, już w okresie od XII do XIV wieku istniały następujące parafie: w Chełmie od 1198 r., w Brzeziu od 1215 r., w Bochni od 1253 r., w Łapczycy, Łapanowie i Niegowici od 1326 r. oraz w Niepołomicach od 1350 r. Z dostępnych dokumentów wynika, że pierwotnie osada Kłaj, w okresie od jej powstania aż do 1350 r. należała do parafii Chełm.
- Następnie dekretem krakowskiego biskupa Bodzanty z dnia 21 maja 1350 r. nowo erygowana parafia Niepołomice została uposażona przez przyłączenie do niej kilku osad, a wśród nich także Kłaja. Odtąd przez niemal sześć wieków Kłaj był związany z parafią Niepołomice.

KOŚCIÓŁ W NIEPOŁOMICACH I W CHEŁMIE

Kościół pw. Dziesięciu Tysięcy
Męczenników - Niepołomice



Kościół Narodzenia św. Jana
Chrzciciela (bożogrobców) - Chełm



DALSZE OKRESY

- Z kroniki parafialnej w Niepołomicach dowiadujemy się, że mieszkańcy Kłaja odznaczyli się gorliwością religijną i hojnością świadczeń na rzecz kościoła.
- Z zeznań wiarygodnych świadków wynika również, że mieszkańcy Kłaja polubili parafię Niepołomice i mimo znacznej odległości chętnie spieszyli do kościoła o każdej porze roku. Niektórzy wykazywali nadzwyczajną gorliwość, zwłaszcza w niedzielę, spiesząc przez las na Mszę św. a po południu na nieszpory. Gdy nadszedł okres Adwentu, mieszkańcy Kłaja jedni z pierwszych przybywali na „Roraty”, więc często stawiani byli przez miejscowego ks. proboszcza za wzór pobożności i punktualności.
- Jednak mimo tego przywiązania do prastarej parafii w Niepołomicach, wśród mieszkańców Kłaja zrodziła się myśl zbudowania nowego kościoła i utworzenia własnej samodzielnej parafii.

POCZĄTKI PARAFII

- Już od 1912 r. organizowano zebrania gromadzkie, którym przewodniczył, wyjątkowo zaangażowany w dzieło budowy, wójt Józef Kania. Początkowo próbowano nawiązać kontakt z mieszkańcami Targowiska i wspólnymi siłami zbudować kościół na gruntach Targowiska, w pobliżu Krzyżówki. Projekt ten jednak odrzucono, głównie ze względów prestiżowych.
- Gdyby bowiem zbudowano kościół na gruntach wsi Targowisko, która i tak należała do diecezji tarnowskiej to parafia nazywałaby się Targowisko a nie Kłaj. Wobec tego przystąpiono do budowy kościoła własnym wysiłkiem.
- Gdy już zabrano się do budowy, w łonie zgromadzonych przedstawicieli z samego Kłaja – nastąpił rozłam. Część mieszkańców Kłaja wyłączyła się z tej akcji, oświadczając, że nie będzie służyć żadną pomocą. W tej sytuacji duszpasterze z Niepołomic, widząc, że tak pięknie zakrojona akcja może skończyć się fiaskiem, rzucili myśl, aby przynajmniej zbudować jakąś kaplicę, do której można by dojeżdżać w niedziele i święta ze Mszą św.

- Z tej myśli skorzystał wyżej wymieniony wójt Józef Kania, który poprosił Ks. Biskupa Adama Stefana Sapiehę, aby ten osobiście przybył do Kłaja i swoim autorytetem pogodził zwaśnione strony.
- Tak więc się stało; nowe miejsce pod budowę kaplicy wybrał sam Książe Arcybiskup, ale upragniona zgoda nie nastąpiła. Mimo różnicy zdań przystąpiono do budowy nowej, drewnianej świątyni. Kierownikiem budowy był wójt J. Kania, zaś duszą i natchnieniem ks. z Niepołomic Alfred Miller, który dojeżdżał na katechizację dzieci do Kłaja. Po kilku miesiącach intensywnej pracy w 1914 r. stanął niewielki, drewniany kościółek, ku zadowoleniu całej gromady.
- Kilka miesięcy później kościółek pod wezwaniem św. Józefa Oblubieńca (w późniejszym okresie przemianowany na św. Józefa Robotnika), został poświęcony i oddany do użytku parafianom. Początkowo do posług duszpasterskich dojeżdżali księża z macierzystej parafii z Niepołomic i taki stan rzeczy trwał aż do 1918r.
- W 1918 r. Erygowano odrębną parafię Kłaj. Pierwszym proboszczem /administratorem/ został ksiądz Andrzej Szponder.

*KS. ADAM STEFAN SAPIEHA – ARCYBISKUP,
METROPOLITA KRAKOWSKI*



ROZWÓJ ŻYCIA PARAFIALNEGO

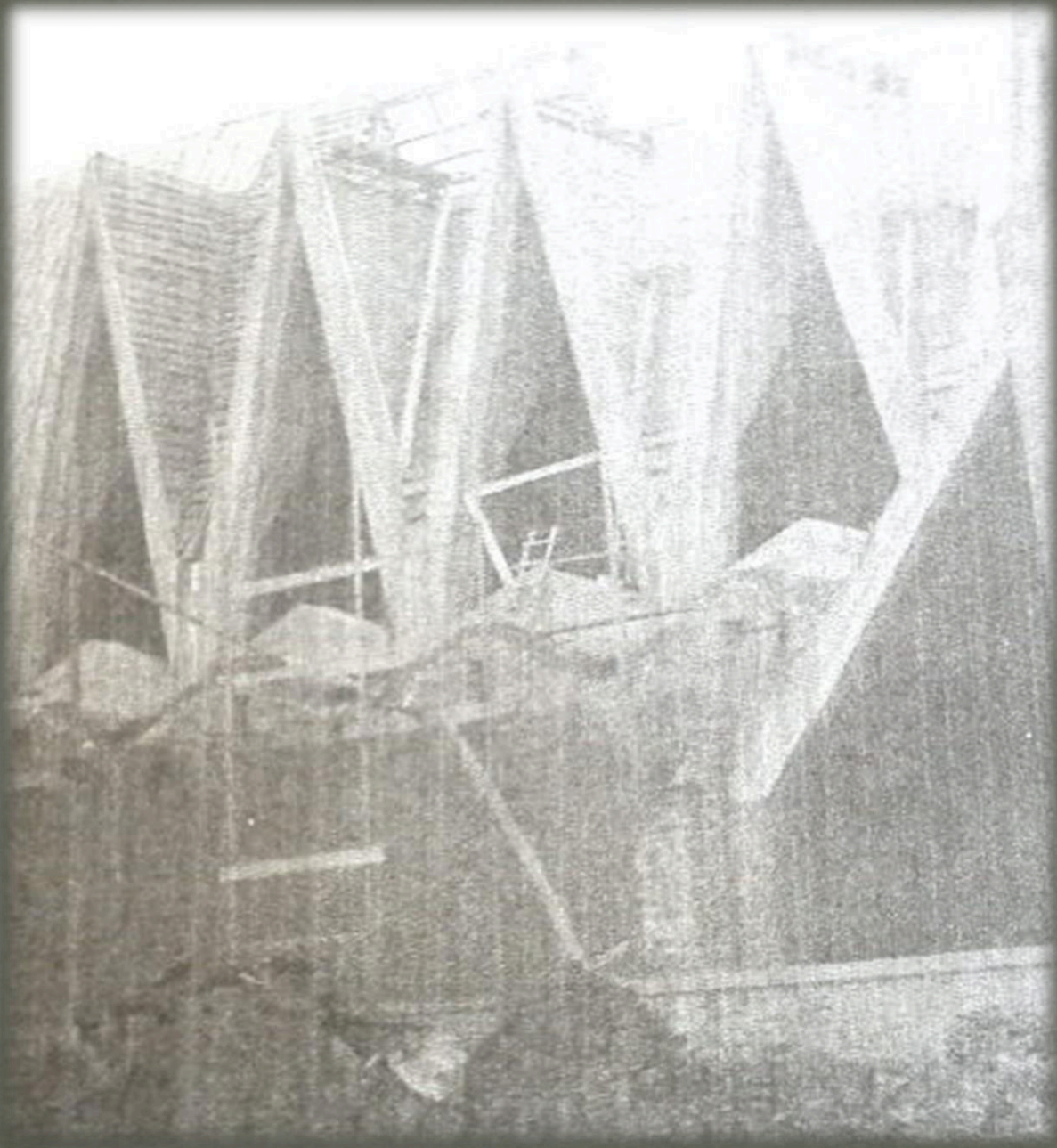
- W listopadzie 1919 r. nowym proboszczem zostaje ks. Władysław Studencki, który zamieszkał w nowo zbudowanej plebanii. Ks. W. Studencki duszpasterstwo prowadził wzorowo, rozwijając przede wszystkim akcję „Żywego Różańca”.
- 5 października 1926 r. probostwo obejmuje ks. Józef Kozik. Nowy ksiądz proboszcz starał się podtrzymać szeroko zakrojoną spuściznę duszpasterską po swoim poprzedniku. W sierpniu 1953 r. nowo wyświęconego ks. Boguchwałę Kołodziejczyka skierowano do parafii Kłaj w charakterze wikariusza i katechety. Niestety ówczesne władze nie zezwoliły młodszemu księdzu na nauczanie religii w szkole, więc 80-letni podówczas ks. proboszcz Józef Kozik jeszcze do 1956 r. w dalszym ciągu sam kontynuował nauczanie religii dzieci i młodzieży.

CIEŻKIE WARUNKI ROZWOJU PARAFII

- *Warunki pracy duszpasterskiej w małym drewnianym kościółku były bardzo trudne. Wierni podczas mszy św. stali stłoczeni. Miejsc siedzących dla osób starszych było bardzo mało. W porze zimowej w nieopalonym kościółku było zimno a surowe drewniane ściany nie stwarzały nastroju do modlitwy. Na maleńkim chórze p. organista Budzyn przygrywał na starych z 1846 r. zużytych organach (ofiarowanych przez kś. proboszcza z Niepołomic). Również wyposażenie starego kościoła było bardzo skromne. Tuż przed kościołem zbudowano drewnianą dzwonnice, w której umieszczono dzwony zakupione w okresie międzywojennym. Te dzwony zostały zabrane przez okupanta podczas II wojny światowej.*

BUDOWA NOWEGO KOŚCIOŁA

- Wraz z przybyciem do parafii młodego ks. wikariusza odżyło pragnienie budowy nowego kościoła. W tym celu bez zgody ówczesnych władz rozpoczęto zbieranie składek. Nie trwało to jednak długo ponieważ ówczesne władze administracyjne zabroniły zbierania składek a ks. Boguchwała Kołodziejczyk i Piotra Koniecznego ukarały grzywną pieniężną.
- W dwa lata później po tzw. „polskim październiku” /w 1958r./, wybrano Komitet Budowy Kościoła z przewodniczącym Janem Mięso z Gradowici. Księgowość prowadził p. Piotr Buczek, który w tych trudnych czasach doskonale wywiązywał się ze swojej niebezpiecznej funkcji. Według wstępnej wyceny nowa świątynia miała być wzniesiona w ciągu 10 lat a jej kosztorys wyceniono na 3 miliony ówczesnych złotych.
- Po rozpisaniu konkursu na budowę nowego kościoła wpłynęły trzy projekty, spośród których zaakceptowano projekt inż. architekta Antoniego Mazura. Ten projekt został wkrótce zatwierdzony przez Kurię i Urząd Wojewódzki.



*BUDOWA
KOŚCIOŁA*

DALSZA BUDOWA

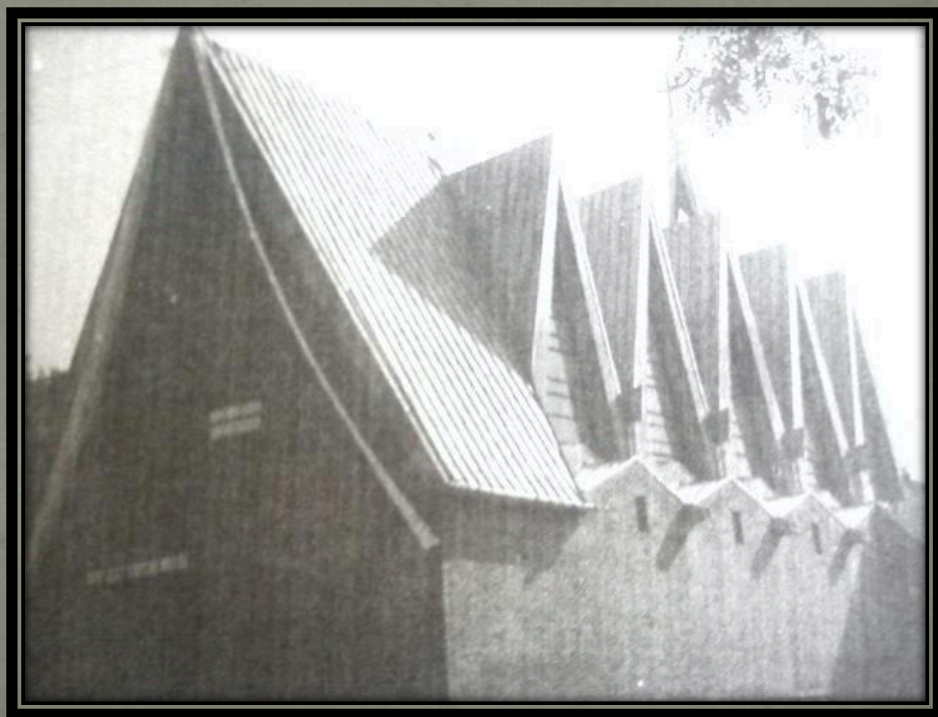
- Ofiary pieniężne zawsze zbierali członkowie Komitetu Budowy Kościoła; początkowo na tacę a później do woreczką. Ogromne trudności miał Komitet B. K. przy zakupie materiałów zbrojeniowych. Najczęściej odkupywano je z indywidualnych przydziałów przeznaczonych dla pracowników zatrudnionych w Nowej Hucie. Tylko dzięki Opatrzności Bożej udało się uniknąć grożących nam procesów, zarekwirowania żelaza i wstrzymania dalszej budowy. Aby sobie zapewnić drewno budowlane trzeba było zakupić część lasu (starych 60-80 letnich drzew) od chłopca z Sobolowa. Tam wycinano i stamtąd sprowadzano drewno, którego odpowiednie sorty w zależności od potrzeb obrabiano w tartaku.
- W 1959 r. z kamienia sprowadzonego z Libiąża zbudowano fundament.
- W 1960 r. wzniesiono mury do wysokości ok. 4 m. ponad fundament.
- W dn. 19 czerwca 1960 r. młody ówczesny krakowski ks. biskup Karol Wojtyła dokonał poświęcenia kamienia węgielnego .



*POŚWIĘCENIE KAMIENIA
WĘGIELNEGO PRZEZ
KS. WOJTYŁĘ.*



- W 1965 r. zmarł dotychczasowy sędziwy (90 lat życia) i wysłużony ks. Proboszcz Józef Kozik. W parafii Kłaj pracował ok. 40 lat.
- Po jego śmierci parafię Kłaj objął dotychczasowy wikariusz ks. Boguchwał Kołodziejczyk w 12-tym roku kapłaństwa i 39 roku życia.
- Dalszy ciąg budowy kościoła prowadzono etapami w latach 1960-1967. Wznoszono mury, żebra żelbetonowe, zakładano okna, po pokryciu dachu wytynkowano mury i położono posadzkę betonową.
- Tą częścią budowy od strony technicznej kierował inż. Mazur, a prace prowadził doświadczony majster z Jadownik p. Michał Chudy.
- 25 czerwca 1967 r. ks. arcybiskup Karol Wojtyła dokonał poświęcenia nowego kościoła. Od tej pory mimo, że jeszcze w stanie surowym, nowy kościół w pełni mógł służyć wiernym Parafii Kłaj.
- W tym samym roku stary kościółek rozebrano, a część materiałów z rozbiórki została sprzedana miejscowym gospodarzom.
- Tymczasem członkowie Komitetu Budowy Kościoła w miarę upływu lat w większości zmarli, więc K. B. K. praktycznie przestał istnieć.
- Dalsze prace wykończeniowe i wyposażeniowe prowadził sam ks. B. Kołodziejczyk, zmagając się z niedostatkami głównie materialnymi.



FUNDATORZY TUTEJSZEGO KOŚCIOŁA (DO ROKU 1992)

- *KIELICH* ufundowała rodzina Jana i Rozalii Mięsów
- *OBRAZ MATKI BOŻEJ ŁASKI PEŁNEJ* z Krakowa sprowadziła p. Zofia Kisielewska
- *ŻYRANDOL* (przeniesiony ze starego kościoła) ufundowali miejscowi kolarze
- *Kropielnicę* w kruchcie kościoła Państwo Włodarzowie
- *Zegar szafkowy* stojący Państwo Kołodziejczykowie
- *Wota* przed ołtarzem Matki Bożej Łaski Pełnej - różni bezimienni parafianie
- *Znaczne kwoty* pieniężne na budowę i wyposażenie kościoła przekazała parafianka (prosiła o zachowanie anonimowości)

KOŚCIÓŁ W KŁAJU DAWNIEJ I DZIŚ

Rok 1914 – pierwszy
drewniany kościół



Rok 2012 – obecny
kościół w Kłaju



KSIĘŻA PRACUJĄCY W PARAFII KŁAJ OD POCZĄTKU JEJ ISTNIENIA

- *Ks. ALFRED MILLER – 1912-1918 – z Niepołomic dojeżdżał na katechizację dzieci do Kłaja, był duszą i natchnieniem budowy pierwszego kościoła*
- *Ks. ANDRZEJ SZPONDER – 1918-1919 – był pierwszym administratorem parafii w Kłaju*
- *Ks. WŁADYSŁAW STUDENCKI – 1919-1926 – był drugim proboszczem w Kłaju*
- *Ks. JÓZEF KOZIK – 1926-1965 – przez 39 lat był proboszczem i duszpasterzem tutejszej parafii. Spoczywa na tutejszym cmentarzu.*
- *Ks. TADEUSZ BĄK – pomagał w duszpasterstwie parafii w czasie okupacji niemieckiej*
- *Ks. BOGUCHWAŁ KOŁODZIEJCZYK – sierpień 1953-maj 1992r. Przez dwanaście lat pracował w parafii w charakterze wikariusza i katechety a od 1965r. objął parafię jako proboszcz. Był inicjatorem budowy i budowniczym nowego murowanego kościoła.*

- *Ks. ZBIGNIEW DROBNY* – 1985-1989 – wikariusz i katecheta
- *Ks. STANISŁAW RAPACZ* – 1989-1993 – wikariusz i katecheta
- *Ks. MAREK WOŹNIAK* – 1993-1995 – wikariusz i katecheta
- *Ks. PIOTR PIEKARCZYK* – 1995-2001 - wikariusz i katecheta
- *Ks. EDWARD PASTECZKO* – 2001-2006 – wikariusz i katecheta
- *Ks. JERZY NAWŁOKA* – 2006-2008 – wikariusz i katecheta
- *Ks. BOGDAN MOSUR* – 2008-2011 – wikariusz i katecheta
- *Ks. MIROSŁAW GURDEK* – 2011 – obecny wikariusz i katecheta
- *Ks. KAZIMIERZ BUDEK* – od 28 czerwca 1992 r. jest gospodarzem tutejszej parafii. Jednocześnie jest inicjatorem modernizacji i budowniczym wielu obiektów wewnątrz kościoła (m. in. ołtarzy) w jego otoczeniu (m. in. schody, parking) oraz w obrębie cmentarza (m in. budowa kaplicy cmentarnej).

KSIEŻA POCHODZĄCY Z PARAFII KŁAJ

- *Ks. TADEUSZ BĄK* – ze Zgromadzenia Księży Saletynów
- *Ks. WŁADYSŁAW MIĘSO* – wyświęcony w 1933r.
/pracował w parafiach; Lipnik, Dobczyce, Modlnica
i Krzęcin/
- *Ks. STANISŁAW KOSTUREK* – wyświęcony w 1939r.
- *Ks. HENRYK SURMA* – wyświęcony w czerwcu 1960r.
ze Zgromadzenia Księży Misjonarzy w Krakowie
- *Ks. MARIAN GALAS* – wyświęcony 18 maja 1996r.
ze Zgromadzenia Księży Pijarów w Krakowie

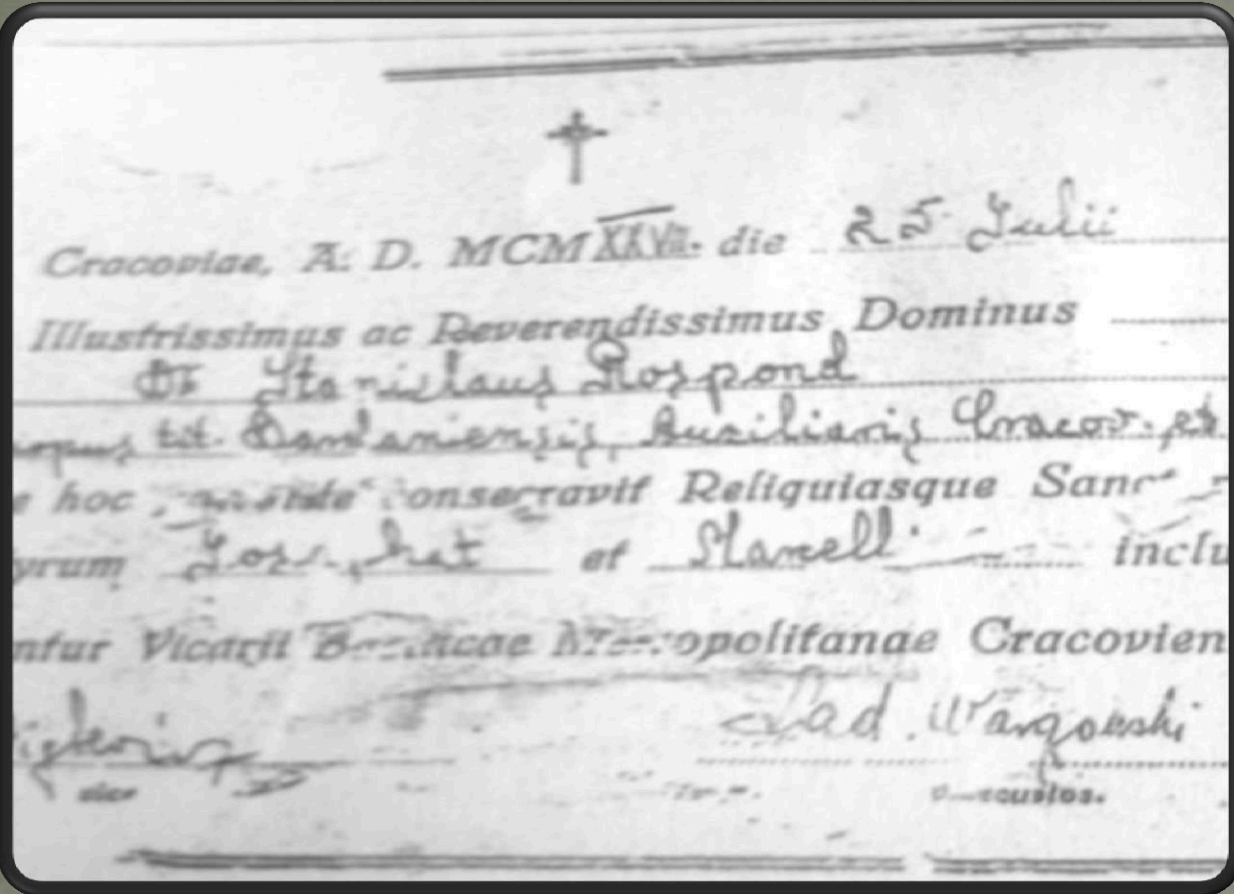
ŚWIĘTY JOZAFAT



RELIKWIE ŚW. JOZAFATA ZOSTAŁY UMIESZCZONE W OŁTARZU GŁÓWNYM NASZEGO KOŚCIOŁA

- *Św. Jozafat Kuncewicz urodził się ok. 1580r. w Włodzimierzu Wołyńskim, zmarł 12 listopada 1623r. w Witebsku. Był biskupem męczennikiem. Został kanonizowany 29 czerwca 1867r. przez Piusa IX.*
- *Atrybuty świętego to liść palmowy, paliusz i topór. Wspomnienie świętego Jozafata obchodzone jest 12 listopada.*

RELIKWIE
ŚW.
JOZAFATA
PRZYBYŁY DO
NASZEJ
PARAFII 25
LIPCA 1927R.



Dokument ten
poświadcza to
wydarzenie,
znajduje się on
również w głównym
ołtarzu.

CUDOWNY OBRAZ MATKI BOŻEJ ŁASKI PEŁNEJ





*Cudowny obraz Matki
Bożej Łaski Pełnej
został odnaleziony
i sprowadzony do
naszej parafii dnia 7
października 1945r.
przez naszą
parafiankę Panią
Zofię Kisielewską.*

WAŻNIEJSZE WYDARZENIA Z HISTORII PARAFII

- 1242 - powstaje osada Kłaj
- 1242-1350 – osada Kłaj należy do parafii Chełm
- 1350 – Kłaj zostaje przyłączony do parafii Niepołomice
- 1912-1914 – powstaje pierwszy drewniany kościół w Kłaju
- 1918 – erygowano odrębną parafię Kłaj
- 1958 – wybrano Komitet Budowy Kościoła
- 1959 – powstają fundamenty nowego kościoła
- 1960 – poświęcenie kamienia węgielnego przez Ks. Biskupa Karola Wojtyłę
- 1967 – Ks. Arcybiskup Karol Wojtyła dokonał poświęcenia nowego kościoła
- 1974 – zbudowano wieżę kościelną
- 1984 – wykonano organy
- 1984 – wykonanie ogrodzenia kościoła
- 1985 – poświęcenie dzwonów
- 1985 – budowa sali katechetycznej

- 1992 – zbudowano pierwotny parking, założono oświetlenie wokół kościoła
- 1993 – wymiana okien w kościele
- 1997 – malowanie kościoła, rozbudowa istniejącego parkingu
- 1999 – wybudowano w stanie surowym kaplicę cmentarną
- 2000 – dalsze prace przy budowie kaplicy
- 2001 – rozbudowa parkingu, Ks. Bp. Kazimierz Nycz poświęcił kaplicę cmentarną
- 2002 – odnowiono schody wejściowe główne i boczne do kościoła
- 2003 – pierwszy witraż ufundowany przez Ks. Proboszcza
- 2005 – wybudowano w stanie surowym nową plebanię, montaż dalszych witraży
- 2006 – malowanie dachu na kościele
- 2007 – wizytacja duszpasterską parafii przez Ks. Biskupa Jana Szkodonia
- 2009 – wykonano nowe centralne ogrzewanie kościoła
- 2010 – konsekracja kościoła

Uroczystość Konsekracji

KOŚCIOŁA ŚWIĘTEGO JÓZEFA ROBOTNIKA W KŁAJU
28 KWIEŚNIA 2010 ROKU

KONSEKRACJA

- *Łac. Consecratio* – poświęcenie, przekazanie na własność Bogu.

Konsekracja, czyli uroczyste poświęcenie kościoła i ołtarza, zalicza się do najważniejszych aktów liturgicznych.

Miejsce bowiem, gdzie gromadzi się wspólnota chrześcijańska, aby wysłuchać Słowa Bożego, zanosić modlitwy błagalne, wielbić Boga, a przede wszystkim sprawować sakramenty i gdzie przechowuje się Najświętszy Sakrament Eucharystii, jest szczególnym obrazem Kościoła, Świątyni Boga, zbudowanej z żywych kamieni.

Konsekracja jest to Boża pieczęć, która potwierdza na zawsze wobec wszystkich, że jest to miejsce, które Pan Bóg szczególnie wybrał jako miejsce spotkania, przebaczenia, jako miejsce spotkania nieba z ziemią.

Ten akt potwierdza również godność człowieka, który wyszedł od Boga i jest Jego odbiciem, obrazem.

OBRZĘDY KONSEKRACJI

- *Na początku biskup święci ściany kościoła, ołtarz i wiernych jako nawiązanie do chrztu.*

Po Liturgii Słowa następuje namaszczenie olejem ołtarza i ścian kościoła, nawiązujące do namaszczenia proroków i królów do wypełnienia Bożych zadań.

Sam Pan Jezus został namaszczony (Mesjasz), aby odkupić ludzkość.

Ołtarz namaszcza się, aby służyć do sprawowania Eucharystii. Namaszcza się ściany kościoła, bo ma być tylko Bogu oddany i Jemu służyć jako dom.

Po namaszczeniu okłada się ołtarz i ściany kościoła oraz wiernych, jako znak modlitwy wznoszącej się do Boga jak woń kadzidła.

Następuje teraz uroczyste oświecenie ołtarza i kościoła oraz zapalenie świec na ścianach w miejscach ich namaszczenia (zacheuszką).

Płonąca świeca oznacza Jezusa Chrystusa – Światłość świata.

PROGRAM UROCZYSTOŚCI

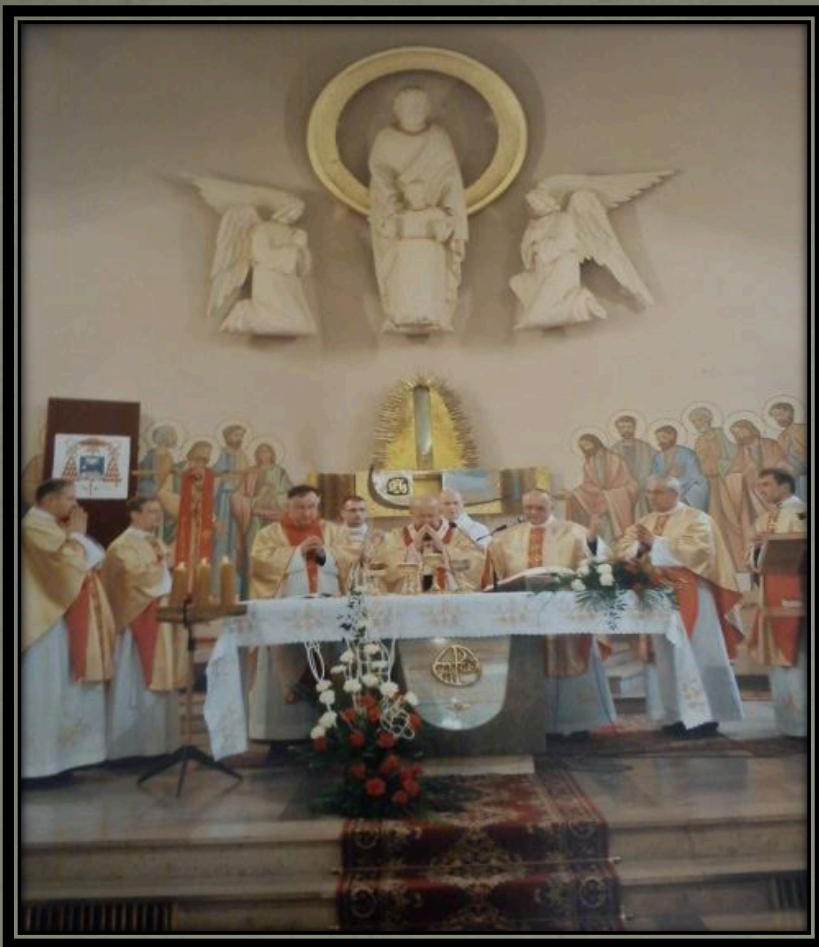
- *16:30 – gromadzimy się przed kościołem w oczekiwaniu na Ks. Kardynała*
- *powitanie Ks. Kardynała i uroczysta procesja do kościoła*
- *Liturgia Słowa*
- *Obrzędy konsekracji*
- *Liturgia Eucharystii*

Konsekracji dokona

Ks. Stanisław Kard. Dziwisz

ZDJĘCIA Z KONSEKRACJI KOŚCIOŁA





POWITANIE KS. STANISŁAWA KARD. DZIWIŚZA



UDZIAŁ PARAFIAN W UROCZYSTEJ MSZY



Z ŻYCIA PARAFII

*KS. KARDYNAŁ WOJTYŁA PODCZAS
WIZYTACJI PARAFII W KŁAJU*





Lata 30-te. Ks. Józef Kozik wśród nauczycieli i uczniów



Rok 1960. Ks. proboszcz Józef Kozik i Ks. wikariusz Boguchwał Kołodziejczyk



Uroczystość 25-lecia kapłaństwa ks. B. Kołodziejczyka z 1978 r.





TABLICA EPITAFIJNA

W dwa lata po śmierci Ks. B. Kołodziejczyka na fasadzie kościoła w Kłaju, z inicjatywy obecnego Ks. proboszcza mgr Kazimierza Budka, ufundowano tablicę epitafijną.

*BADANIA ARCHEOLOGICZNE W MIEJSCU
POWSTANIA NOWEJ PLEBANII*



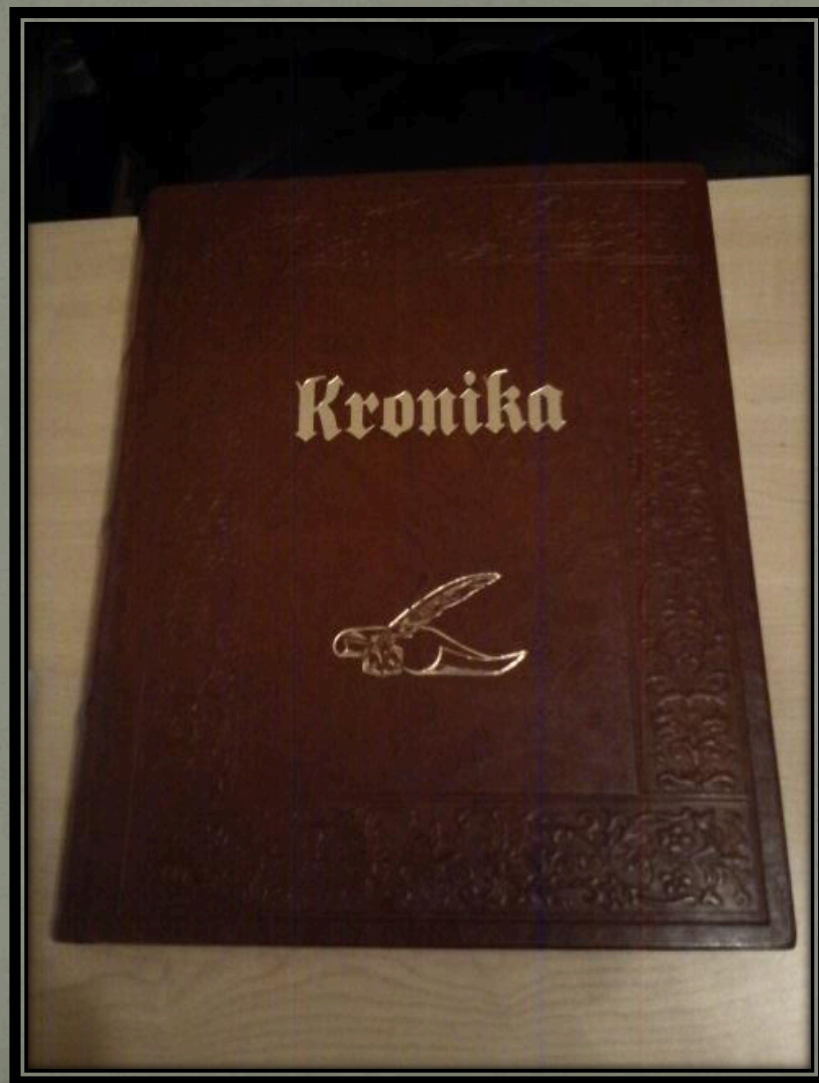
PROCESJA BOŻEGO CIAŁA – 2010 ROK







NASZE GŁÓWNE ŹRÓDŁO INFORMACJI – KRONIKA PARAFIALNA



BIBLIOGRAFIA

- *Kronika parafialna parafii Kłaj*
- *Zdjęcia z kroniki i materiałów prywatnych*
- *Kopia kroniki P. Tokarz*
- *Wywiady z mieszkańcami Kłaja*
- *Książki:*
 - *Dionizy Kołodziejczyk „Gmina Kłaj monografia”*
 - *Łucja Piątkowska „Parafie ziemi bocheńskiej”*

PODZIĘKOWANIA

- *Dziękujemy pani Renacie Gister za udzielenie pomocy i wskazówek dotyczących projektu*
- *Dziękujemy pani Marii Tokarz za udostępnienie materiałów dotyczących kościoła w Kłaju*
- *Bardzo dziękujemy księdzu proboszczowi Kazimierzowi Budkowi za udostępnienie kroniki parafialnej i odpowiedzenie na kilkanaście nurtujących nas pytań*
- *Serdecznie dziękujemy mieszkańcom Kłaja za udzielenie nam cennych informacji*

KONIEC

Dziękujemy za uwagę